

Dr hab. TOMASZ WITES

Wydział Geografii i Studiów Regionalnych

Uniwersytet Warszawski

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr. EDWARDA ADAMA WLAZŁO

pt. „Przestrzenne i czasowe zróżnicowanie przestępczości
w Tatrzańskim Parku Narodowym”

wykonanej w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego
pod opieką dr. hab. Jarosława Balona, prof. UJ i dr. Roberta Guzika

Podstawa prawna opracowania recenzji

Recenzja została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a mianowicie:

Ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595) oraz

Ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 84 poz. 455).

Recenzja została przygotowana na podstawie przekazanej przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna na Uniwersytecie Jagiellońskim prof. dr. hab. Jacka Kozaka rozprawy doktorskiej mgr. Edwarda Adama Wlazło.

Ocena merytoryczna rozprawy

Zmieniająca się rzeczywistość oczekuje od geografii większego dopasowania i dostosowania do pojawiających się wyzwań. Jednym z wyzwań stawianych przed geografą jest włączanie się w badania o interdyscyplinarnym wymiarze, wyróżniające się dużą użytecznością publiczną. Do takich kontekstów tematycznych należą badania zachowań przestępczych, które są przedmiotem zainteresowania licznych dyscyplin naukowych w ramach nauk społecznych. Podejście geograficzne powinno łączyć adekwatne metody opisu, wyjaśniania zjawisk i procesów oraz odkrywanie występujących prawidłowości. Przestrzenne i czasowe zróżnicowanie przestępczości będące przedmiotem recenzowanej pracy wpisuje się

w zagadnienia geografii przestępczości. Ta stosunkowo dobrze rozpoznana w krajach anglosaskich subdyscyplina geografii wciąż nie cieszy się zbyt dużym rozpropagowaniem w Polsce. Z tym większym uznaniem należy przyjąć decyzję o realizacji wspomnianego tematu na obszarze przyrodniczo cennym, objętym instytucjonalną formą ochrony. Świadomość powinowactwa geografii w obrębie nauk przyrodniczych i społecznych powinna bazować na wspólnocie doświadczeń i skutkować rozwiązywaniem problemów z wykorzystaniem instrumentarium właściwego dla różnych skal przestrzennych.

Praca doktorska mgr. Edwarda Adama Wlazło jest opracowaniem obszernym – liczy 300 stron, w tym 251 stron tekstu zasadniczego, 41 stron spisów (publikacji w wydawnictwach i czasopismach, źródeł internetowych, aktów prawa polskiego i europejskiego, w tym rozporządzeń, obwieszczeń, zarządzeń, umów międzynarodowych, materiałów Straży Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz tabel i rycin), a także 8 stron załączników. Warstwę opisową rozprawy uzupełniają opracowania graficzne podzielone na 31 tabel, 70 rycin i 39 fotografii.

Główny cel pracy Autor przedstawia następująco: *zbadanie i przedstawienie przestrzennego i czasowego zróżnicowania przestępczości na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego* (s. 10). Ponadto postawiony został cel dodatkowy: *przedstawienie działania Straży Parku w szerszym kontekście wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, w tym o charakterze instytucjonalnym* (s. 10). Tak sformułowane cele mają charakter wyrażnie deskryptywny, a ich realizacja ma być możliwa poprzez odpowiedź na cztery pytania badawcze. Odnoszą się one do przeszłości (jakie było przestrzenne i czasowe zróżnicowanie i struktura popełnianych przestępstw i wykroczeń na rozpatrywanym obszarze w ustalonym przedziale czasowym), do teraźniejszości (jakie są różnice i podobieństwa w organizacji służb Straży Parku w TPN i US Park Ranger w Rocky Mountain National Park) i do przyszłości (jak można poprawić skuteczność zwalczania przestępstw i wykroczeń przez Straż Parku w TPN). Trzy z czterech pytań badawczych ponownie koncentruje się na wymiarze deskryptywnym, a jedno odnosi się do aplikacyjnego wymiaru pracy.

Struktura rozprawy jest właściwa, zawarte materiały tworzą całość rozmieszczoną w dwunastu rozdziałach. Choć nie wszystkie zagadnienia zdaniem recenzenta były konieczne do uwzględnienia w pracy, to kolejność ich prezentacji jest prawidłowa. Wstęp zawiera treści ułożone w sześciu podrozdziałach. Klarownie określone zostały cele i pytania badawcze (j.w.), nie postawiono natomiast hipotez, których potwierdzenie lub odrzucenie pozwoliłoby na

poszerzenie części wnioskowej. Rozprawę rozpoczyna Wprowadzenie (I.1), niezawierające uzasadnienia podjęcia problematyki badawczej. Argumentacja ta wyartykułowana została dopiero po określeniu celów pracy. Pewien niedosyt dotyczy opisu podstaw teoretycznych – mimo iż metody badań wyeksponowane zostały w tytułach aż dwóch podrozdziałów, to Autor unika deklaracji osadzenia realizowanych badań w konkretnym ujęciu teoretyczno-metodologicznym. Treści, w większości zawarte we wstępie, tworzą niepowielającą się całość, choć pewne zdania zostały powtórzone - akapit dotyczący osadzenia tematyki pracy w dwóch dyscyplinach geografii pojawia się dwukrotnie w identycznej treści (w podrozdziałach I.3 i I.4). Ustalenia terminologiczne zamykające rozdział wstępny zostały przeprowadzone prawidłowo i nie budzą wątpliwości.

Dwa kolejne rozdziały traktują o straży tatrzańskiej opisywanej w ujęciu historycznym (rozdział 2) i współczesnym, od 1991 roku kiedy to formalnie doszło do przemianowania istniejącej dotychczas Straży Leśnej w Straż Parku (rozdział 3). Przestrzenne i czasowe zróżnicowanie przestępczości w Tatrzańskim Parku Narodowym wymaga nakreślenia specyfiki służb powołanych do wykonywania czynności ochronnych mienia oraz zwalczania przestępstw i wykroczeń w zakresie ochrony przyrody. Tym samym istnieje uzasadnienie umieszczenia tych zagadnień w rozprawie, choć zdaniem recenzenta treść obu rozdziałów powinna być połączona w jeden rozdział i zredukowana objętościowo. W pracy zagadnienia rozdziałów 2 i 3 zawarto na 33 stronach, w znacznym stopniu odnosząc się do okresu będącego poza ustalonym w analizie zakresem czasowym (2008 – 2018). W rozdziałach traktujących o Straży Parku zamieszczono upoważnienia i zezwolenia przedstawiające informacje, które zdaniem recenzenta powinny zostać w prezentowanych dokumentach ukryte, ze względu na zawarte dane wrażliwe, m.in. dane osobowe, adresowe czy numer PESEL.

Czwarty rozdział rozprawy zawiera opis walorów przyrodniczych i turystyki w Tatrzańskim Parku Narodowym. Umieszczenie tych informacji w pracy wydaje się adekwatne. Nie jest to materiał zbyt rozległy, a ze względu na specyfikę rozpatrywania kwestii społecznych na obszarze cennym przyrodniczo i objętym ochroną skrótkowe przedstawienie walorów przyrodniczych i turystyki w TPN jest w pełni uzasadnione. Problem natomiast rysuje się w kwestii nieuporządkowania materiału faktograficznego w obrębie rozdziałów trzeciego i czwartego. I tak, charakterystyka temperatury powietrza, promieniowania słonecznego, wiatrów czy burz powinna znaleźć się w podrozdziale 4.1. *Tatrzański Park Narodowy: charakterystyka fizycznogeograficzna*, a faktycznie znajduje się w podrozdziale 3.8. *Monitoring wizyjny terenu Tatrzańskiego Parku Narodowego*. Przytaczany opis zawiera kolokwialne

sformułowania, np. w odniesieniu do prędkości wiatru – co oznacza „duży wiatr”: *Przy takim dużym wietrze trudno utrzymać się na nogach [...] czy Promieniowanie słoneczne potrafi umilić wędrówkę górską [...]* (s. 54). W podrozdziale 4.1. traktującym o środowisku fizycznogeograficznym znajduje się natomiast opis dotyczący tego kto zarządza parkiem oraz o upoważnieniu dyrektora Parku do wydawania stosownych decyzji administracyjnych, itd. Wszystkie te informacje są istotne, choć powinny znaleźć się w innej części rozprawy.

Piąty rozdział pracy traktuje o zmienności czasowej przestępczości na terenie TPN w latach 2008 – 2018. Struktura rozdziału nawiązuje do trzech głównych kategorii analizowanych przestępstw, a mianowicie kłusownictwa, kradzieży drewna i przestępstw pospolitych. Ważnym narzędziem porządkującym narrację było zastosowanie opisu według następującego schematu: ogólna charakterystyka, rozmieszczenie i zmienność czasowa. Konsekwentne pilnowanie tego rozróżnienia niewątpliwie przyczyniłoby się do zachowania klarowności wyводу. Autor jednak różne treści umieszcza w nieodpowiednich podrozdziałach. Na przykład w ogólnej charakterystyce kłusownictwa znajdują się odniesienia do czasu: *Kłusownictwo na terenie Parku trwa przez cały rok* (s. 78), podobnie jak odniesienia do czasu występują w części dotyczącej rozmieszczenia: *W większości akty kłusownictwa zachodziły w godzinach porannych, pomiędzy 4:55 a 6:30* (s. 81). Podobne wymieszanie trzech ustalonych płaszczyzn odniesienia można dostrzec w części dotyczącej analizy kradzieży drewna. Mimo, że dopiero ostatnia część podrozdziału poświęcona jest zmienności czasowej, to już w pierwszym zdaniu podrozdziału czytamy: *Wyręb i kradzież drewna nasila się w okresie wiosennym oraz jesiennym i trwa do pierwszych opadów śniegu [...]*. Trudno zgodzić się z wnioskowaniem, że: *[...] w czerwcu złodzieje drewna mają większe szanse na dokonanie kradzieży drewna z Parku gdyż większość Straży Parku i pracowników terenowych Służby P.N. jest zaangażowana w kontrolę ruchu turystycznego, fiaków i innych podmiotów gospodarczych na terenie Parku*. Podobne zaangażowanie służb kontrolnych występuje przecież w czasie miesięcy wakacyjnych, a w lipcu i sierpniu nie dokonano żadnego przestępstwa tego rodzaju (s. 92).

Wśród uwag technicznych decydujących o ewentualnych błędach merytorycznych w analizie rycin jest powtarzanie na wykresach tych samych wartości liczbowych w sąsiadujących ze sobą przedziałach. Na przykład określając odległość od zabudowań jeden z wyznaczonych przedziałów to 1 – 2 km, a następny to 2 – 3 km. Do którego przedziału zatem zostałby włączony przypadek gdyby do zdarzenia przestępczego doszło dokładnie na drugim kilometrze licząc od zabudowań? Mimo wymienionych potknięć rzeczowych

i technicznych znaczna część analityczna zawarta w rozdziale 5 jest przeprowadzona prawidłowo i wnosi nowe treści do aparatu wnioskowego pracy.

Szósty rozdział rozprawy zatytułowany *Charakterystyka według typów wykroczeń na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego w latach 2008 – 2018* dotyczy się rodzajów, a nie typów wykroczeń dokonywanych na rozpatrywanym obszarze. Autor wyznaczył aż 15 rodzajów wykroczeń, a ich analiza m.in. w wymiarze czasowym ma kluczowe znaczenie w zakresie podjętego tematu. Najwięcej wykroczeń w wyznaczonym przedziale czasowym dotyczyło przebywania poza szlakami. Autor w odniesieniu do różnych rodzajów wykroczeń stosuje szerokie spektrum możliwych wyjaśnień, co niewątpliwie podnosi wartość rozprawy. Szkoda, że nie wyjaśniono powodów, dla których w poszczególnych kategoriach liczba udzielanych mandatów i pouczeń jest zbliżona (np. w odniesieniu do nielegalnych eksploracji jaskiń), a w innych przypadkach liczba udzielanych pouczeń jest kilkadziesiąt razy większa od liczby przyznanych mandatów (np. w odniesieniu do zbierania runa leśnego). Nie wszystkie nazwy wyznaczonych wykroczeń są precyzyjne – np. *Wjazd na teren Parku* nie uwzględnia *Wjazdu rowerem* traktowanego jako oddzielna kategoria. Natomiast w odniesieniu do runa leśnego wyznaczono dwie kategorie – *Zbieranie runa leśnego* i *Niszczenie gleby, sadzonek, drzewostanu, kosodrzewiny i runa leśnego*. Określenie w jakim stopniu proceder zbierania runa leśnego kończy się jego zniszczeniem wprowadza pewne niejednoznaczności. Podczas wyjaśnień realizacji czynności skutkujących wykroczeniami Autor nakreślił odniesienia do czasu eksponując jego wymiar realny, nie zapominając o czasie społecznym, obudowanym normami i wartościami, powstającym w wyniku interakcji między członkami zbiorowości będącej grupą odniesienia.

Siódmy rozdział pracy koncentruje się na analizie przestrzennej przestępstw i wykroczeń w odniesieniu do dziesięciu obwodów ochronnych wyznaczonych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Rycina 43. przedstawiająca TPN w podziale na w/w obwody ochronne zawiera powtórzenie treści ryciny 12 (s. 60). Tematyka zawarta w tym rozdziale stanowi interesujący opis będący interpretacją zgromadzonego materiału statystycznego, jak i umieszczonych tam map. Szczególnie ważnym opracowaniem kartograficznym w tej części rozprawy jest rycina 44 przedstawiająca strukturę wykroczeń według obwodów ochronnych TPN w latach 2008 – 2018. Szkoda, że grafika ta nie została przedstawiona z większą szczegółowością. Jej niewielki format ogranicza czytelność treści kartograficznej. Zdecydowanie bardziej czytelne są natomiast mapy zawarte na ryc. 46-55. Są to mapy konkretnych obwodów ochronnych na terenie TPN, uwzględniające nie tylko

rozmieszczenie przestrzenne kradzieży drewna i kłusownictwa, ale także lokalizację zarejestrowanych wykroczeń i udzielonych pouczeń.

Kolejnych interesujących treści dostarcza rozdział ósmy zawierający zróżnicowanie czasowe i wysokościowe popełnianych wykroczeń na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Przeprowadzona analiza czasowa przynosi wnioski w zakresie liczby popełnianych wykroczeń w odniesieniu do poszczególnych lat, ale także godzin w podziale na pory dnia - wczesnoporanną, poranną, popołudniową, późnopołudniową, wieczorną i nocną. Szczególnie inspirującym zabiegiem w tej części pracy było przeprowadzenie analizy pod kątem popełnianych wykroczeń z uwzględnieniem wysokości miejsca, gdzie doszło do popełnionego zdarzenia. Tak jak samo wnioskowanie w tym kontekście jest w pełni poprawne, tak niewłaściwie podpisano rycinę będącą ilustracją graficzną tych zagadnień. Rycina 62 została nazwana *Wykroczenia popełnione względem wysokości m. n.p.m., na terenie TPN w latach 2008 – 2018*. Nie są to wykroczenia względem wysokości, a zastosowany zapis skrótowy odnoszący się do metrów nad poziomem morza powielił błąd przytaczany już we wcześniejszych fragmentach pracy (m.in. na s. 64, 70).

Dziewiąty rozdział pracy traktuje o niezwykle ważnym kontekście wykroczeń popełnianych przez turystów zagranicznych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego w latach 2008 – 2018. Przeprowadzona w tej części analiza została wykonana prawidłowo i pozwoliła na wskazanie zakresów wykroczeń, w których udział obcokrajowców jest znacząco różny. Dzięki szerokiemu zestawowi danych uwzględniających przynależność państwową sprawców wykroczeń Autor dokonał ich charakterystyki w podziale na obywateli Unii Europejskiej i spoza tej organizacji. W nie wszystkich przypadkach udało się przypisać państwa do właściwych grup. Na ryc. 63 przedstawiającej liczbę gotówkowych mandatów karnych nałożonych w rozpatrywanym okresie na obywateli Unii Europejskiej pojawiły się przykłady zdarzeń odnoszących się m.in. do obywateli Serbii czy Norwegii. Przytaczany rozdział wyróżnia niezwykle skromna objętość – zaledwie 4,5 strony, co bardziej predestynuje go do miana mało obszernego podrozdziału niż odrębnego rozdziału w pracy liczącej łącznie 300 stron. Ten fragment rozprawy dotyczy wyłącznie wykroczeń, a nie uwzględnia szerszego kontekstu przestępstw. Recenzent zgłasza niedosyt w zakresie analiz wpisujących się w podjęty temat uwzględniających przygraniczne położenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Już w czwartym rozdziale umieszczona rycina wskazywała na transgraniczny charakter terenów przyrodniczo cennych z obszarami ochrony znajdującymi się po obu stronach granicy polsko-słowackiej. Kontekst zbierania owoców runa leśnego czy też nieuprawnionego przebywania z psem na

terenie TPN przez osoby ze Słowacji nie wybrzmiał w pracy w wystarczającym stopniu. Zdaniem recenzenta, uwzględnienie międzynarodowych sprawców wykroczeń i popełnianych przestępstw powinno zostać w większym stopniu wyeksponowane.

Skromny objętościowo dziewiąty rozdział pracy sąsiaduje ze zbytnio rozbudowanym zdaniem recenzenta rozdziałem dziesiątym (34 strony), odnoszącym się do współpracy Tatrzańskiego Parku Narodowego z Parkiem Narodowym Gór Skalistych w Stanach Zjednoczonych. Choć tytuł wyraźnie wskazuje skoncentrowanie uwagi na formach współpracy między parkami, zawiera on także historię utworzenia tego parku, opis zróżnicowania środowiska przyrodniczego, szczegółowe wypunktowanie wyposażenia służbowego amerykańskich strażników czy mapę rozmieszczenia wszystkich parków narodowych w Stanach Zjednoczonych. Z opisu wskazanych informacji należało zrezygnować kosztem wyeksponowania dobrych praktyk możliwych do adaptacji w polskich warunkach pracy Straży Parku w TPN. Treści te, szczęśliwie znalazły się w rozdziale i potwierdzają znaczące korzyści wynikające z badań terenowych będących owocem odbytego przez Autora stażu w Parku Narodowym Gór Skalistych. Doświadczenia płynące z autopsji wyraźnie wzbogacają warstwę wnioskową i stanowią cenny atrybut opracowania.

Dwie ostatnie części stanowią zakończenie pracy podzielone na podsumowanie i wnioski oraz zalecenia praktyczne. Składowe te, Autor konsekwentnie nazywa rozdziałami, co w drugim przypadku zdaniem recenzenta nie jest uzasadnione, zwłaszcza że treści stanowiące zalecenia praktyczne zawarto na niespełna dwóch stronach. Nomenklatura nazewnicza nie przysłania jednak klarownie sformułowanych odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Zastosowana narracja polegająca na powtórzeniu postawionych pytań i udzieleniu na nie odpowiedzi zwiększa adekwatność części wnioskowej i czyni ją czytelną. Wnioski sformułowane są w jednoznaczny sposób w wiązkach następujących po podsumowujących fragmentach opracowania. O dojrzałości Autora w zakresie wnioskowania świadczy fakt świadomości ograniczonej mierzalności opisywanych zdarzeń i występowania tzw. ciemnej liczby przestępstw. Autor zwraca uwagę, iż na terenie parku narodowego dochodziło do przestępstw, które nigdy nie zostały ujawnione. Popełniono również wiele przestępstw pospolitych, nie zgłoszonych do Straży Parku i na Policję.

Do napisania recenzowanej pracy Autor wykorzystał bardzo rozległą literaturę przedmiotu. Godny pochwały jest jej wymiar ilościowy, jak i jakościowy. W spisie literatury znalazły się 523 pozycje, w tym 147 napisanych w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim. Tak jak do liczby oraz zawartości merytorycznej uwzględnionych źródeł recenzent

nie zgłasza żadnych zastrzeżeń, tak niezrozumiałym jest zastosowana przez Autora pracy zasada umieszczania w tekście odsyłaczy do literatury i materiałów graficznych. Ich stosowanie jest oczywiście w pełni uzasadnione, problem jednak polega na tym, że w wielu miejscach rozprawy recenzent zauważa przypadkowy związek logiczny między treścią przekazu a odsyłaczami znajdującymi się na końcu prezentowanych zdań. Zdarza się, że odsyłacze do przytaczanej literatury lub umieszczonych materiałów graficznych są wprowadzone w sposób budzący zastrzeżenia. Na s. 58 znajduje się fragment dotyczący możliwości wędrowania indywidualnie lub z przewodnikiem szlakami turystycznymi. Do tej, dość oczywistej informacji, Autor umieszcza odsyłacz do *Podstaw regionalizacji fizycznogeograficznej* Jerzego Kondrackiego (1976), a następnie nie korzysta z tej publikacji już w żadnej innej części rozprawy. W pracy znajdują się również inne fragmenty niewłaściwie połączone z stanowiącymi uzupełnienie warstwy tekstowej opracowaniami graficznymi. Na s. 59 czytamy, że Dyrektor Parku i podlegli mu pracownicy reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Niezrozumiałym jest dlaczego na końcu tego zdania jest odsyłacz do ryc. 12, która przedstawia rodzaje ochrony przyrody na terenie parku. Tego rodzaju przypadkowych kolokacji jest więcej, np. odsyłacz do tabeli 13 pt. Rodzaj skradzionego drewna na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego w latach 2008 – 2018 znajduje się po zdaniu opisującym współpracę Straży Parku z funkcjonariuszami policji, straży granicznej i straży leśnej Lasów Państwowych.

Na pochwałę zasługuje natomiast konsekwentne opisywanie źródeł w spisie literatury. Mimo jego obszerności większość zapisów jest wykonana bez żadnych zastrzeżeń. Drobny mankament tyczy się braku wyróżnienia przy dwóch publikacjach tego samego autora (Stec 2015) w jednym roku wydzielania literowego (2015a, 2015b). W nieznacznym stopniu zaburzona jest numeracja ilustracji graficznych w pracy – m.in. dwie różne ryciny to ryc. 23 (s. 89, 91), ryc. 26 znajduje się wcześniej niż ryc. 25, natomiast ryciny 27 w ogóle nie ma. Pojawiają się ponadto w rozprawie nieliczne błędy literowe, np. w zapisie wartości liczbowych wskazujące na to, że piętro kosodrzewiny sięga do 18000 m n.p.m. (s. 64) czy wymienne stosowanie określeń liczba i ilość w odniesieniu do zjawisk policzalnych i niepoliczalnych – np. ilość strażników (s. 50). Nie wszystkie stosowane sformułowania zawsze są precyzyjne. Autor oznajmiając, że praca wpisuje się w nurt geografii turystyki uzasadnia to następująco: *zjawisko przestępczości w dużym stopniu związane jest z ruchem turystycznym [...]*. Można byłoby zadać pytanie, co oznacza duży stopień. Niezrozumiałym jest kontekst tematyki i kategorii w obrębie ryciny 18 zatytułowanej *Rodzaj użytej broni do kłusownictwa na terenie Tatrzańskiego PN w latach 2008 – 2018*. Na diagramie jedna z kategorii użytej broni została podpisana *wilki*. Przy analizie

czasowej zróżnicowania przestępczości Autor używa określenia w *miesiącach zimowej połowy roku* (s. 85) co jest uproszczeniem wskazującym na występowanie zimowej i letniej połowy roku. Te i inne drobne błędy językowe i rzeczowe nie przysłaniają faktu, że Autor w stopniu wystarczającym wykazał się opanowaniem techniki pisania pracy.

Wniosek końcowy

Rozprawa doktorska pt. „Przestrzenne i czasowe zróżnicowanie przestępczości w Tatrzańskim Parku Narodowym” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego. Do analizy przestępczości na objętym ochroną obszarze przyrodniczo cennym umiejętnie wykorzystano pierwotne i wtórne źródła informacji. Autor rozprawy wykazał ogólną wiedzę teoretyczną i metodologiczną wykorzystywaną w obrębie nauk geograficznych podejmujących zagadnienia społeczne na terenach przyrodniczych. Autor nie zbudował konceptualnego modelu badań przestępczości na objętych ochroną obszarach przyrodniczo cennych, acz wiedza teoretyczna pozwoliła na zastosowanie założeń metodologicznych w przeprowadzonej analizie czasowej i przestrzennej. Zaprezentowane wyniki poszerzają wiedzę z zakresu geografii przestępczości i świadczą o umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Praca Edwarda Adama Wlazło uwzględnia założenia praktyczności geografii sformułowane przez Anne Buttner (1983). Aplikacyjny wymiar badań określa możliwe wykorzystanie wyników przeprowadzonych analiz w realizowanej pracy zawodowej. Recenzowana rozprawa w wystarczającym stopniu odnosi się do sfery działania.

Uwzględniając znaczenie podjętych badań, wartości poznawcze i wdrożeniowe rozprawy, dobrą znajomość Autora w obrębie podjętej problematyki oraz umiejętności pozyskiwania i wykorzystania zdobytych informacji oraz prawidłowego wyciągania wniosków, stwierdzam, że recenzowana praca w pełni spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, z 2003 r. z późn. zmian).

Wnoszę o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr. Edwarda Adama Wlazło i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Dr hab. Tomasz Wites, Warszawa, 12 kwietnia 2021 r.

